

Jacek Dominiczak
dr hab. sztuki, dr inż. architekt, profesor ASP w Gdańsku
email: jacekdom@gd.onet.pl
Pracownia Projektowania Wnętrz Miejskich
Wydział Architektury i Wzornictwa | Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Targ Węglowy 6, 80-836 Gdańsk

Gdańsk, 30 czerwca 2014

DOTYCZY: przewód habilitacyjny dr Bartosza Muchy

RECENZJA

dzieła artystycznego, osiągnięć artystycznych, twórczych i dydaktycznych **dr Bartosza Muchy** sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych, w zakresie sztuk projektowych.

1. Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną.

2. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić:

- 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji;
- 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Niniejsza recenzja związana jest z przewodem habilitacyjnym Pana dr Bartosza Muchy. Na Jego wniosek w dniu 13 stycznia 2014 roku Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów wszczęła postępowanie o nadanie tytułu doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych i dyscyplinie sztuk projektowych.

Recenzja pisana jest w oparciu o decyzję Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Pismo Przewodniczącego Rady Wydziału informujące o wyznaczeniu mnie przez Centralną Komisję do oceny osiągnięć Pana dr Bartosza Muchy otrzymałem w dniu 15 maja 2014. Wraz z nim otrzymałem dokumentację dorobku Kandydata. W jej skład wchodzi:

książka *52 dni w tygodniu*
pakiet *autoreferat*

pakiet *dorobek artystyczny*
pakiet *dorobek naukowy, projektowy i dydaktyczny*
pakiet *publikacje. wybór z lat 2004/2013*

Strony pakietów są nienumerowane.

WSTĘP

Dziękuję Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów oraz Radzie Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku za zaufanie w powierzeniu mi recenzji dorobku i pracy habilitacyjnej dr sztuki, pana Bartosza Muchy.

KANDYDAT

Pan dr Bartosz Mucha urodził się w 1978 roku w Krakowie. W 2004 roku ukończył 5. letnie studia na krakowskiej ASP, w Pracowni Projektowania Plakatu profesora Piotra Kuncze. W trakcie studiów, w roku 2003, jeden semestr spędził na ESAG (*Ecole supérieure de design, d'art graphique et d'architecture intérieure*) w Paryżu. Po dyplomie, w 2005 roku, na Uniwersytecie Jagiellońskim ukończył podyplomowe studia pedagogiczne.

Stopień doktora w dziedzinie sztuk pięknych w dyscyplinie projektowej uzyskał na Wydziale Form Przemysłowych ASP w Warszawie w maju 2010 roku pracując pod opieką profesora Jerzego Porębskiego.

Od 2006 roku pan Bartosz Mucha pracuje na na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, obecnie na stanowisku adiunkta. Od 2011 roku pracuje również w *School of Form* w Poznaniu (filia Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie) na stanowisku wykładowcy. W tej uczelni, w latach 2011-2013, pełnił funkcję kierownika specjalności *Communication*.

PRACE I OSIĄGNIĘCIA KANDYDATA

Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (z dnia 14 marca 2003 r.) w artykule 16, definiuje w punkcie 1 między innymi to, że *Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora [...].* Niestety materiały przygotowane

przez kandydata nie posiadają jasno wydzielonej granicy przed-i-po-doktoracie, a prace sygnowane są jedynie rokiem powstania. Doktorat miał miejsce mniej więcej w połowie roku (maj 2010), więc tego typu rozróżnienie byłoby pomocne. W tej zastanej sytuacji w moich rozważaniach biorę pod uwagę wszystkie prace, publikacje, prace dydaktyczne i inne oznaczone w materiałach rokiem 2010 zakładając, że sam doktorat merytorycznie ukończony był wcześniej, a pierwsze miesiące roku 2010 zajęte były jedynie procedurami. Oczywiście nie dotyczy to projektów, które były częścią pracy doktorskiej.

PRACE I OSIĄGNIĘCIA ARTYSTYCZNE

wystawy

Od czasu dyplomu w 2004 roku do obrony doktoratu w maju 2010 roku pan Bartosz Mucha uczestniczył w około 40 wystawach, w tym przygotował 4 wystawy indywidualne.

Wystawy zbiorowe, festiwale, targi sztuki i prezentacje w których pan Bartosz Mucha uczestniczył w tym czasie odbywały się w Polsce i wielu miastach Europy.

W okresie po obronie doktoratu pan Bartosz Mucha uczestniczył w 34 wystawach zbiorowych, festiwalach, targach sztuki i prezentacjach m.in. w Warszawie, Krakowie, Gdyni, Poznaniu, Wrocławiu, Łodzi, Toruniu, Zielonej Górze, oraz Shanghaju, Belfaście, Moskwie, Mediolanie, Wiedniu, Berlinie, Lozannie, Londynie, Tbilisi, Sofii, Bredzie w Holandii, Holon w Izraelu, Oreszak w Bułgarii, Dronningmole w Danii.

W roku 2011, a więc już rok po uzyskaniu doktoratu, pan Bartosz Mucha pokazał w Galerii Projekt Kordegarda w Warszawie wystawę indywidualną *Welcome Home. 52 Lazy Weeks*. Ta wystawa i jej publikacje są podstawą dzisiaj procedowanego przewodu habilitacyjnego Autora.

publikacje

Książki. Pan Bartosz Mucha opublikował dwie książki-katalogi swoich wystaw promocyjnych:

- przed doktoratem opublikował *12%normy* — zapis wystawy doktorskiej (2009)
- po doktoracie opublikował *52 Lazy Weeks* — książkę, która są zapisem wystawy będącej dzisiaj podstawą rozprawy habilitacyjnej.

Artykuły. Kandydat jest autorem czterech artykułów opublikowanych w magazynie 2+3D. Przed doktoratem (2008) opublikowane były trzy z nich.

Po doktoracie Kandydat opublikował jeden artykuł w magazynie 2+3D (2010).

Publikacje o projektancie i jego pracach. Na przestrzeni 9 lat pracy (2004-2013) prace Kandydata publikowane wielokrotnie.

Przed doktoratem prace publikowane były:

- w pismach profesjonalnych: 3-krotnie w 2+3D, wielokrotnie w Notesie Fundacji Bęc Zmiana, jednokrotnie w magazynach Architektura i Biznes, Architektura murator, Etapes (francuski magazyn dizajnu), MD (międzynarodowy magazyn dizajnu), Design Report (niemiecki magazyn dizajnu),
- w pismach popularnych: Dobre Wnętrze, Format, Exclusiv, Machina i Machina Design, Wysokie obcasy, Miasto kobiet, Green.,
- Informacje o Autorze i jego pracach ukazały się w książkach: Tekstylia bis, słownik młodej kultury (2006), oraz w katalogach i drukach towarzyszących kilku wystawom.

Po doktoracie prace publikowane były:

- w pismach profesjonalnych: 3-krotnie w 2+3D, w Notesie Fundacji Bęc Zmiana, Kak (rosyjski magazyn dizajnu), Autoportret,
- w pismach popularnych: Wysokie Obcasy Extra, Przekrój, FUTU Paper, Czas na wnętrze,
- Informacje o Autorze i jego pracach ukazały się w książkach: Projektowanie graficzne w Polsce (2010), Polish Design Uncut (2013), oraz w katalogach i drukach towarzyszących około 17 wystawom.

Z dostarczonych materiałów wynika, że część publikacji dotyczyła prac powiązanych z projektem habilitacyjnym i pracami późniejszymi, zaś część prac wcześniejszych.

nagrody

Dwie nagrody Pana Bartosza Muchy związane były z dyplomem magisterskim. Autor jest laureatem konkursu magazynu 2+3D na najlepsze dyplomy magisterskie (2004), a rok później staje się beneficjentem stypendium Narodowego Centrum Kultury.

W 2008 roku praca Pana Bartosza Muchy uzuskała 1 nagrodę Festiwalu Projektowego w Łodzi.

Po doktoracie Kandydat uzyskał wyróżnienie (2013) tego samego Festiwalu.

Ocena osiągnięć artystycznych (art.16,ust,2 pkt 1 i 2 § 12pkt 2 ust. 3)

Niewątpliwie pan dr Bartosz Mucha prowadzi intensywną działalność wystawienniczą i promocyjną swoich prac i produktów. Jego prace artystyczne i projektowe budzą zainteresowanie zarówno środowisk profesjonalnych jak i popularnych, co w mojej opinii ukazuje ważną umiejętność tzw. podwójnego kodowania prac i wagę, jaką Autor przykłada do obecności jego produktów w przestrzeni publicznej. Wszystko to razem świadczy, że Autor świadomie uczestniczy w podwyższaniu artystycznej wrażliwości konsumentów kultury.

PRACE I OSIĄGNIĘCIA DYDAKTYCZNE

Spis osiągnięć dydaktycznych przedstawiony do recenzji nie datuje poszczególnych zdarzeń, trudno więc określić, które z nich dotyczą okresu po doktoracie.

W swojej karierze dydaktyka Pan Bartosz Mucha był lub jest związany z trzema instytucjami zajmującymi się edukacją: Liceum Plastyczne, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, oraz *School of Form* w Poznaniu, filia Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej w Warszawie. W ciągu lat pracy prowadził 8 różnych kursów dydaktycznych: kursy rysunku technicznego, grafiki edytorskiej, multimedialnej i internetowej, kursy zarówno podstaw komunikacji jak i dezajnu eksperymentalnego. Prowadził też pracownię magisterską.

Pan Bartosz Mucha był promotorem 11 dyplomów magisterskich, autorem 9 recenzji dyplomów magisterskich oraz 5 recenzji dyplomów licencjackich.

W latach 2005-2013 pan Mucha pełnił również funkcje organizacyjne w uczelniach oraz był opiekunem roku i opiekunem studentów programu Erasmus na Uniwersytecie Pedagogicznym. Po doktoracie, w latach 2011-2013 był Kierownikiem Specjalności w *School of Form* w Poznaniu.

Niezależnie od prac w ramach cykli dydaktycznych, pan dr Bartosz Mucha prowadzi warsztaty projektowe. W roku doktoratu były to warsztaty w ASP w Katowicach i w muzeum etnograficznym w Krakowie. W roku 2013 warsztaty odbyły się w ASP w Krakowie i w Gdyni w ramach Gdynia Design Days.

Ocena osiągnięć dydaktycznych (§ 12 pkt 4 ust. a, b)

Zgoda Rad Wydziałów na prowadzenie dyplomów magisterskich przed uzyskaniem habilitacji jest niewątpliwie wyrazem zaufania dla pracownika dydaktycznego, który, według formalnych regul, nie osiągnął jeszcze samodzielności badawczej. Również powierzenie mu kierowania Specjalnością w *School of Form* w Poznaniu świadczy o uznaniu dla jego dydaktycznej dorobku i profesjonalizmu. Tylko potwierdzają to zaproszenia do prowadzenia warsztatów projektowych w ramach szanowanych instytucji i zdarzeń.

INNE PRACE I OSIĄGNIĘCIA

Pan Bartosz Mucha jest założycielem studia projektowego POOR, którego działalność trwa już 10 lat, oraz, od roku, firmy dizajnerskiej POOREX, która zajmuje się komercjalizacją działania Studia POOR.

Ocena innych osiągnięć (§ 12 pkt 4 ust. a, b)

Niewątpliwie osiągnięciem pana Bartosza Muchy jest konsekwentne rozwijanie idei biednego projektowania, *Poor Design*. Właśnie jako konsekwentne następstwo rozwoju widzę przekształcenie projektu POOR w POOREX — firmę, której celem jest stabilna obecność na internetowym rynku komercyjnym, którego idea jest sprzedaż dobrego projektowania. Myślę, że jest to niezwykle pożądany model dla polskiego dizajnu.

PRACE TWÓRCZE

Projekty wykonane po serii przedstawionej w doktoracie to:

w 2010 roku: taczkołyska

w 2011 roku: *Pararch*. Przedmiot rozprawy habilitacyjnej, o którym będę pisał niżej.

w 2012 roku: *The Poor Toys*. Zestaw kilku zabawek z drewna bukowego.

w 2013 roku: Mobilna luneta

Ocena prac twórczych (art. 16, ust. 2 pkt 1 i 2 § 12 pkt 2 ust. 3)

Z przedstawionych dokumentacji wynika, że niewiele projektów i prac powstało pomiędzy obroną pracy doktorskiej a wystawą *Pararch*, która jest przedmiotem obecnego przewodu. Równocześnie warto zauważyć, że praca nad projektem *Pararch* trwał cały rok, a jej owocem są 52 projekty teoretyczne. Poza głównym dziełem będącym przedmiotem habilitacji nie ma więc dorobku, który można by poddawać jakiegóż dystansowanej ocenie. Można jedynie powiedzieć, że projekty

taczkołyska i mobilna luneta w interesujący sposób kontynuują ideę mobilności, którą pan Bartosz Mucha przedstawia w projekcie *heat house* będącym częścią wystawy habilitacyjnej.

DZIEŁO

Przejdę teraz do rzeczy najważniejszej, a więc do dzieła, które zgodnie z ustawą jest przedstawiane jako przedmiot rozprawy.

Przedmiotem rozprawy habilitacyjnej jest projekt PARARCH — paraarchitektura, którego zapisem jest książka-katalog zatytułowana *52 leniwe tygodnie* oraz strona internetowa *PARARCH* (adres: www.pararch.com) o tej samej zawartości. W obu tych publikacjach pan Bartosz Mucha pokazuje 52 projekty w przestrzeni wirtualnej, a każdy z nich składa się z wizualizacji i krótkiego opisu. Pan Mucha jest też autorem grafiki książki; jej redaktorami są Adam Repucha i Ewa Skolimowska. Książka została wydana w 2011 roku w nakładzie 500 egzemplarzy — niestety bez numeru ISBN. Teksty zarówno w książce jak i na stronie internetowej publikowane są w językach angielskim i polskim.

1.

Na początku książki i strony [www](http://www.pararch.com) Autor formuluje krótką definicję Paraarchitektury:

“Paraarchitektura to nazwa przedsięwzięcia w ramach którego tworzone są projekty koncepcyjne, wizualizacje 3D, makiety, prototypy, idee, na różne sposoby podejmujące problem domu: schronu, przystani, synonimu bezpieczeństwa i ciepła.”

Autor formuluje pięć założeń projektu paraarchitektury:

1. “Niektóre z projektowanych obiektów mogą być bliskie działaniom czysto architektonicznym, zarówno poprzez swoje rozmiary, jak i wizualny sposób odbioru.
2. Mogą to być również elementy tzw. małej architektury wchodzącej w relacje z zastaną przestrzenią miejską.
3. Zakłada się, że powstaną projekty stanowiące indywidualne rozwiązania problemu jednorazowego noclegu w obcym, nieprzyjaznym miejscu.
4. Przewidywane są także przewrotne działania o charakterze koncepcyjnym.
5. I wreszcie — projekty społeczne skierowane zarówno do osób bezdomnych, jak i ludzi pozbawionych dachu nad głową w wyniku klęsk żywiołowych.”

immanentną częścią projektu jest rygor czasowy, który Autor narzuca swojej pracy. Zakłada wykonanie całego projektu w ciągu jednego kalendarzowego roku; 52 koncepcje to odpowiednik 52 tygodni z których składa się rok. Tak więc formuła czasowa jest wymagająca: każdy z tych projektów powinien powstać w jeden tydzień pomiędzy 5 kwietnia 2010 roku a 5 kwietnia 2011 roku. Ten narzucony sobie rygor jest sprawdzoną już przez Autora metodą pracy — doktorat oparty był o formułę *12 projektów w 12 miesięcy*. W autoreferacie, wspominając pracę nad doktoratem, pan Bartosz Mucha przyznaje, że formuła jest rezultatem "walki z czasem i z własnymi słabościami". Doceniam prostolinijność uzasadnienia tak konstruowanej formuły pracy.

W autoreferacie jako przykłady odpowiedzi na przyjęte założenia i przyjętą formułę pracy Autor cytuje opisy ośmiu projektów zrealizowanych w przestrzeni realnej w latach 2010-2013. Pozwólę sobie przedstawić je we własnej interpretacji, co może odkryje moją przyjemność obcowania z projektami pana Bartosza Muchy:

- *tetris house I i tetris house II* to systemy przestrzenne konstruowane wymiarami siedziska i półki na książki czy donicy na kwiaty;
- *flat house* to rodzaj podwórkowego wieszaka którego rurowy kształt powtarza budowlany rysunek okolicznych mieszkań, tyle, że w skali 1:1,
- *grass house* to połączenie komfortu hamaka z atawistycznym bezpieczeństwem ziemianki — architektury drażonej w ziemi;
- *hammock house* to swoista odwrotność *grass house*: komfort hamaka łączy się tu z bezpieczeństwem oferowanym przez architekturę wznoszoną ponad ziemię,
- *slide house* to forma zafascynowana, jak architektura, grawitacją — pozwala zestawić wysiłek ruchu w górę, z łatwością ruchu w dół;
- *heat house* to hybryda dziecięcego wózka i koksownika — ogień i ja zawsze i wszędzie jesteśmy razem: zawsze i wszędzie ja dbam o ogień, on dba o moje ciepło i gorący posiłek;
- *table house* powtarza dziecięce odkrycie, że pod stołem zawsze jest mnóstwo niewykorzystanego miejsca.

Ocena dzieła artystycznego 1 (art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2)

W swoim autoreferacie pan Bartosz Mucha przedstawia pracę *Pararch* zaraz po opisie swojej pracy doktorskiej, a rozważania nad ideą projektowania, nad teorią własnej twórczości i, jak Autor to nazywa *ideologią* swojego projektowania, są opisane w części poprzedzającej opis pracy doktorskiej. Z tej konstrukcji zrozumieć można, że praca habilitacyjna nie jest zapisem kolejnych zaawansowań teoretycznych dotyczących dizajnu, ale jest kolejnym projektem, kolejnym tematem, który Autor przepracowuje w oparciu o formułę ideową stworzoną jeszcze przed doktoratem.

Ta konsekwentnie stosowana idea projektowa jest bardzo ciekawa. Ze strony teoretycznej oparta jest na funkcjonalizmie; ze strony metodologicznej na teorii fiksacji funkcjonalnej. To bardzo interesujące i paradoksalne połączenie. Dla wyjaśnienia posłużę się dwoma cytataми z autoreferatu Autora.

Cytat 1 dotyczący teorii projektowania: "Ogromny wpływ wywarł na mnie Bauhaus [...], ale też konstruktywizm, [...] minimal art, no i dadaści. Podczas gdy z minimal artu czy bauhausu czerpię prostą, nienachalną i skromną formę, od dadaistów biorę przewrotne i dowcipne łączenie zupełnie nieprzystających do siebie przedmiotów lub materiałów. [...] tak jak moderniści nie jestem w stanie zdobyć się na nawet mocno zredukowany ornament. To, jak wyglądają moje obiekty, wynika zawsze z funkcji danego przedmiotu".

Cytat 2 dotyczący metodologii projektowania: "Niejako rzutem na taśmę [...] zbudowałem stolik na kawę, którego szklany blat utrzymywany był przez 4 przetykacze do umywalki zachowujące się jak ogromne przysawki. I to był właściwie moment, w którym skryształizowała się myśl ujednoczająca moją działalność i dająca podbudowę ideologiczną na przyszłość. Podczas studiów spotkałem się z zagadnieniem znanej z psychologii fiksacji funkcjonalnej, którą tłumaczy się jako *nieumiejętność dostrzeżenia nowego użycia obiektu skojarzonego uprzednio z jakimś innym celem*".

Niewątpliwie, te przeciwstawne idee wywołują bardzo ciekawe zdarzenia projektowe. Co niestety niepokoi, to fakt, że autor przedstawia je jako powstałe długo przed doktoratem i nie zauważa, że współcześnie, gdy mówi się o projektowaniu sustensywnym (zrównoważonym) nacisk kładzie się już nie na pojedynczą funkcję, ale na zdolność przyjmowania przez architekturę różnych funkcji wynikających ze zmieniających się w czasie sytuacji.

2.

Wśród pozostałych 44 projektów szczególną uwagę Autor skierowuje na projekt oznaczony numerem 13 i nazwany *hamster house (dom chomika)* Dom ten wybrany został przez Autora na okładkę całej książki. W jego autorskim opisie można przeczytać:

"[...] Mieszkaniec obiektu wprowadza w ruch gigantyczny kolowrotek połączony z prądnicą, co powoduje rozświetlenie neonu z napisem *Welcome Home*. Obiekt ten to nie tylko komentarz do rytuału dom-praca, ale też ilustracja całego paraarchitektonicznego projektu, który powstawał w przestrzeni pomiędzy, i który — niczym ów jarzący się neon — sam jest skutkiem ubocznym".

Ocena dzieła artystycznego 2 (art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2)

Rzeczywiście, projekt *Pararch* wywołuje wrażenie bycia projektem ubocznym, rodzajem wprawek i fiszek zdolnego projektanta. To wrażenie dodatkowo podbija głębokie uzależnienie projektu od czasu — owo tytułowe *52 leniwe tygodnie*, czyli 1-projekt-w-jeden-tydzień. Czy jest to prosta manifestacja talentu, czy też głębokie przeżycie nowoczesności, dla której na jakość projektowania składa się równoważnie głębia merytoryczna i szybkość wykonania? Chcę wierzyć, że motywem tej pracy jest owa druga interpretacja: szybkie projekty to nie wprawki, a projektowa realność modernizmu uprawianego w przyspieszonym przez globalizację kapitalizmie.

3.

Na stronie internetowej projektu Autor podaje definicje *domu* i *budynku*: „dom [to] przystosowany pod względem konstrukcyjnym i użytkowym budynek, przeznaczony do celów mieszkalnych; budynek [to] obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach”. Obie definicje nie posiadają odniesienia do swojego źródła, ale dokładnie pokrywają się z brzmieniem definicji opublikowanych w polskiej Wikipedii. Definicje te wydają się niezwykle nieprecyzyjne nawet w porównaniu z definicjami brytyjskiej Wikipedii. Szkoda więc, że w swojej dwujęzycznej pracy Autor nie skorzystał z możliwości choćby porównania tych definicji. W tym kontekście nie oczekuję nawet uwag Autora o choćby heideggerowskich rozważaniach o istocie zamieszkiwania (wydanie polskie: *Budować, mieszkać, myśleć*, Czytelnik 1977). Przyznam jednak, że byłbym bardzo ciekaw, jak znajomość tych rozważań wpłynęłyby na choćby niektóre z 52 projektów.

Ocena dzieła artystycznego 3 (art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2)

Szkoda, że w pracach pana Bartosza Muchy nie ma refleksji nad dziełem i głębszych rozważań nad jego tematem i nad jego rezultatami. W pracy nie ma ani jednej pozycji bibliograficznej, ani jednego odwołania do współczesnego dyskursu projektowego.

Jednak jest w pracach pana Bartosza Muchy niezwykle ciekawa głębia będąca kontynuacją najlepszej tradycji polskiego plakatu. Ma w tym zapewne swój udział praca nad dyplomem magisterskim pod kierunkiem profesora Piotra Kunce w 2004 roku i nad doktoratem pod kierunkiem profesora Jerzego Porębskiego w roku 2010, choć Autor nie wyjaśnia tych wpływów i inicjacji. Niemniej, jako architekt chcę podkreślić, że zestaw 52 prac będących wynikiem 52 leniwych tygodni Autora to niezwykle inspirująca kolekcja. Jej zaduma i wieloznaczność, tak charakterystyczne dla szkoły polskiego plakatu, zostały tu przeniesione na zagadnienia architektury — bezpieczeństwa domu, istoty zamieszkiwania,

wydzielenia prywatności z przestrzeni publicznej. Z tej perspektywy oceniam pracę artystyczną pana Bartosza Muchy bardzo wysoko — jako dzieło będące ważnym głosem we współczesnym dyskursie o istocie miejskiego domu, o sensie prywatności w świecie, który bezzasadnie domaga się dostępu do każdej sfery intymnej struktury kulturowej miasta.

Przyznaję, że pisząc recenzję pracy habilitacyjnej pana Bartosza Muchy czuję się do pewnego stopnia niekomfortowo, gdyż Autor nie bierze na siebie wysiłku interpretacji swojego dzieła i narzuca recenzentowi rolę jego interpretatora. Tak często postępują artyści niezwiązani z istotą pracy akademickiej — jestem jednak przekonany, że w ramach dyskursu akademickiego autorefleksja autora pracy habilitacyjnej powinna się wydarzyć. W dzisiejszej sytuacji mogę jedynie ubolewać, że ustawa o stopniach i tytułach tego nie wymaga. I, przyznam, z przyjemnością się temu podporządkowuję, gdyż uważam architektoniczne projekty pana Bartosza Muchy za pełne inteligencji i wrażliwości, a więc za spełniające wymogi stawiane współczesnej debacie o przyszłości architektury.

KONKLUZJA

Znając prace pana Bartosza Muchy, jego dwie książki przedstawiające projekty doktorskie i habilitacyjne, nie ukrywam, że jestem zawiedziony brakiem refleksji nad pracami i brakiem zaawansowania pierwszych teoretycznych pomysłów, które, jak sam autor pisze, pochodzą jeszcze z czasów studenckich. Niemniej uważam, że w świetle wymagań stawianych kandydatom przez Ustawę, dzieło zatytułowane *52 leniwe tygodnie* spełnia wymagania stawiane pracy habilitacyjnej — jest bowiem dużej wartości konceptualnej i znacznym wkładem Autora w rozwój dziedziny projektowania. Równocześnie nie mam wątpliwości, że Autor wykazuje istotną aktywność artystyczną powiązaną ze swoją twórczością. Tak więc w konkluzji stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne Pana dr Bartosza Muchy spełniają wymagania art. 16 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. Rekomenduję Radzie Wydziału przyznanie panu dr Bartoszowi Mucha stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki projektowe.

Gdańsk, 30 czerwca 2014

Jacek Dominiczak